

Revista

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL: Pe un an.....Lei 180—
Pe un jumătate an.....Lei 100—
Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 19

REDAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-09
ADMINISTRAȚIA:
Cluj, Strada Regina Maria Nr. 19. — Telefon: 10-06

Forța ocultă dela ministere.

Prima fază a guvernării partidului național-jăvănesc s'a terminat. În urma situației economico-financiare dezastroase pe care guvernul Maniu a moștenit-o, fără beneficiul de inventar, dela cedatele guvernării averescano-liberale, în activitatea de până acum a guvernului, preocupările de ordin economic au predominat cele de morală publică. Poporul român, maltratată și spoliată de guverne odioase, așteaptă însă cu nerăbdare, ca să se facă dreptate, ca toți aceia cari prin abuzurile, ilegalitățile și hojiile lor, în calitate de reprezentanți ai puterii de stat, au compromis, în timpul cel mai critic al consolidării naționale, ideea de stat român, să-și ia răsplata meritată. Intreaga opinie publică sănătoasă aici vede adevărata „piatră de incercare” a noului regim democrat.

În afară de aceasta înfrigurată așteptare în vederea aplicării sancțiunilor represive față de politicianii și funcționarii păcătoși și urși, mai este și un alt motiv, pentru care guvernul Maniu va trebui să satisfacă dorința arzătoare a poporului, însoțită după evanghelia dreptății în viața publică. Parlamentul a votat o mulțime de legi cardinale, care sunt chemate să schimbe din temelie organizarea statului și a serviciilor publice. O valoare a acestor legi rezidă în aplicarea lor. Organele de aplicare sunt funcționarii. Aceștia, mai ales cei din vârful ierarhiei, directorii generali, trebuie să cunoască nu numai textele legilor și regulamentelor, dar și spiritul și rațiunea acestora, care să-i călăuzească în aplicarea lor. Miniștrii chiar, în urma contactului zilnic, se influențează în mod fatal de acești funcționari în subordine.

Experiența de 9 luni de până acum a dovedit-o pe deplin și credința este generală, că directorii generali din ministere formează o adevărată „forță ocultă”, pusă în slujba partidului oligarhic, ce se numește liberal, care prin legea Statutului funcționarilor publici a reușit să le asigure acestora astfel de privilegii, încât pot nu numai să saboteze opera legislativă a noului parlament, dar mai ales să ridiculizeze și să anihileze orice eforturi de a asana moravurile publice.

Prin Statutul funcționarilor publici, care a acordat stabilitate tuturor funcționarilor, aflați în serviciu de 5 ani, toată clientela politică a partidului liberal s'a întronat definitiv în serviciile publice. Iar pentru viitor, toate numirile și definițiile au fost atribuite comisiei de numiri și avansări, compusă din directorii generali, liberalizați până în măduvă și politicieniști de cea mai rea speță.

Dar acolo, unde această forță ocultă, organizată prin lege, mai efectiv se poate opune oricărei tendințe de deparazitare și de însănătoșire a administrației publice, sunt comisiile de disciplină dela ministere. Așa cum aceste comisii sunt compuse, judecând ca prima și ultima instanță, fără drept de apel în contencios, dând avize obligatorii pentru ministru,

sunt adevărate cetăți inexpugnabile ale partidului liberal. Oricât de severă ar fi ancheta ordonată de ministrul de resort, oricât de evidente ar fi probele de culpabilitate, comisia de directori generali, completată prin un consilier dela Gurtea de Apel din București, liberal s'adea și aceasta, le ignorează și scoate basma curată și pe cel mai vinovat funcționar, dacă acesta are legături politice cu patronii comisiei. Nici între membrii unei bande de hoji nu există solidaritate mai exemplară, ca între această clientelă politică și pa-

tronii ei. Astfel asistăm neputincioși, cum această forță ocultă a directorilor generali disprețuiește guvernul, parlamentul și oprește pornirea sănătoasă a unui popor de a se lecu de cea mai groaznică rană ce îi mănca trupul.

Evident această rușine și slăbiciune nu se poate tolera mai departe. Trebuie să se afle modalitatea, ca această bandă să fie împrăștiată fără urmă. Capii forței oculte pe cari toată lumea îi recunoaște în directorii generali Simionescu, Ghișescu, Tacu și Opran, trebuie alungați din înalte demnități, de unde sfidează un neam întreg ce vrea să renască.

SABIN MUREȘAN.

Scotus Viator.

Acesta este numele „ascuns” al unui distins fiu al imperiului britanic și a nobilei rase engleze, al unui luminat profesor universitar, care se mândrește cu numele de Seton Watson. Cu modestia caracteristică oamenilor mari s'a ascuns timp îndelungat după numele poetic de englez călător (Scotus Viator), pentru că nici calitatea de profesor universitar, nici uriașă-i personalitate să nu-l împiedice în observarea obiectivă a evenimentelor ce-l interesau și în exprimarea în scris al părerilor sale limpezi rezultând din cele observate.

Azi mai mult ca oricând ar putea fi cel mai mândru om, căci punctul de vedere al D-sale formulat în timpul studiilor, s'a concretizat într-o realitate de o putere de convingere covârșitoare: România mărită, Jugoslavia și celalalt stat nou: Cehoslovacia, imaginate cu câte-va decenii mai înainte de Scotus Viator, azi când servesc cămin ocrotitor națiunilor, care și-au dat pentru ele sângele și viața, statele aceste noi preamăresc și mîntea luminatului învățat și mare prieten al nostru dl Scotus Viator preamăresc lupta unui om inspirat din cea mai înaltă și curată atmosferă umanitară.

În timpul subjugării noastre, pe vremea când asupra noastră nu cunoștea hotare, profesorul universitar Seton Watson, nu putea sta liniștit la vatra lui, bineștiind că ce mare ne dreptate socială și națională se petrece pe malurile Dunărei cu câte-va popoare cum nu poate sta liniștit nici azi, fără a reveni mereu între noi, făcându-se părtaș ale bucuriilor și greutăților noastre.

Părintele bun, pe care modestia-i majestoasă îl reține de a se erija sus și tare drept un tată creator al țărilor noi dunărene, cine între noi cu bucuria părintelui, care-și revede copilul, având în ochi câte o lacrimă de bucurie

Prezența marelui savant englez între noi o considerăm de o mare cinste, iar sfaturile d-sale înțelepte, drept percepțe pe care trebuie să le gravăm adânc și cu litere de aur pe lespezile programului nostru de activitate, pe lespezile de îndrumare a tinărului stat național care e România noastră: a lui d. Seton Watson și a tuturor Românilor.

a. t. m.

Centralizarea împotriva democrației.

Proiectul pentru noua reformă administrativă a fost votat cu unanimitate atât la Cameră cât și la Senat. S'au pus astfel bazele noiei orânduiri administrative a țării în mod mai realist și mai conform cu nevoile multiple ale poporului nostru. Fără să discutăm mai viu și mai minuțios asupra celor două principii cari pot sta la temelie oricărei administrații — centralizarea și descentralizarea — e de notorietate generală, dezastrul pricinuit în viața de Stat a tuturor țărilor de un sistem centralist, care prin însuși faptul că e centralist, a devenit pretutindeni oligarhic și abuziv. Tălăhăresc și distrugător.

Centralizarea așa cum a fost înțeleasă și aplicată la noi a ruinat tot avântul spre mai bine al cetățenilor țării, toată truda și selea de muncă, când fiecare bine știa că munca sa nu e plătită efectiv și că tot acel „plus de valoare” cum îi zice Karl Marx, intră în beneficiul prin nimic justificat al guvernanților, recrutați din rândurile oligarhiei centraliste.

Sistemul centralist a însemnat la noi o legalizată și sacrosantă bandă de tâlhari, de trântori și de pederăși politici cari au confundat permanent averea Statului cu averea lor personală, săcătuiind criminalul vlagă și energiile țării.

Așa s'a născut zi cu zi — acel imens și grozav deficit de 17 miliarde (17 mii de milioane) pe care l'a desvelit cu documente și cifre, dl prim-ministru Iuliu Maniu în magistratul discurs ținut cu ocazia retragerii liberalilor din Parlament.

Sub egida centralismului s'au săvârșit toate banditismele și tâlhăriile, toate crimele și porcăriile cari au îndoliat și au contaminat ca o perversă prostituție ultima decadă politică de după Unire.

Decada 1918-1928 care a excelat, în sensul peiorativ al cuvântului, prin faimoasa rapandulă Tancred, ciocul sicriilor botezate „avioane Fokker”, prin celebrul zeu al pământurilor și al reformei agrare Constantinescu-Porcu, prin bandele organizate ale

trimeștilor Căndești cari au furat imensele terenuri cu petrol și prin toate nenumăratele și imaginabilele hoji, întreagă decada aceasta dintre 1918—1928 a pulsat sub egida centralismului a cărui singulară justificare pare a fi fost de a proteja banditismele și tâlhăriile.

Puterea și conducerea statului era în mâna unei clase suspușe și menținute acolo prin nu se știe ce joc al hazardului și-al împrejurărilor.

Principiul suveranității naționale exercitată prin delegațiune — așa cum trebuie înțeleasă DEMOCRAȚIA MODERNĂ, principiul stăpânirii poporului prin aleșii săi, a fost maltratată în alegeri electorale tâlhărești — executate tocmai cu ajutorul criminal al administrației centraliste.

Așa că partidul liberal și averescan cari s'au lăudat de atâtea ori cu democrația lor — n'au dreptul de a vorbi despre democrație și mai ales în numele democrației.

Căci democrația exclude prin concepție centralismul administrativ și viceversa.

Aș vrea să fiu limpede. Centralismul acaparează toată puterea de a comanda a unei națiuni — în mâinile câtorva uzurpatori ai acestei puteri. Astfel covârșitoarea majoritate a nației rămâne fără nici un drept de suveranitate. Iar aceasta înseamnă că nu există democrație; stăpânirea poporului

Cred că e clar. Democrația nu poate propăși real și energetic decât într'un sistem administrator descentralizator, care să dea impuls unei vieți mai intense și ultimului cătun românesc — printr'o orânduire de quasi autonomie locală.

Prin conducerea colectivității așa cum vrea ea. Adecă prin reprezentanții săi liber aleși. Tocmai ceea ce se realizează în structura democrației moderne. Deci între democrație și descentralizare e cea mai strânsă frățietate în vederea aceluiaș obiectiv comun: binele general. Binele întregului popor. Centralizarea, s'a dovedit, e împotriva oricăru principiu democratic.

Bazil Gruia.

